

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1897.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvasó szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVI. évfolyam, 131. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 12 ft.
Félévre ———— 6 „
Negyedévre ———— 3 „
Egy hónapra ———— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknál.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Csütörtök, június 10.

Lesz-e obstrukció?

A kormányt egyik beavatott ember, a következő
érdekes fejtegetéseket küldi Budapestről.

Ugyanazok a magyar ellenzéki poli-
tikusok, akik vérből forgó szemekkel
szoktak ellenezni mindent, ami a legtávo-
labbról is osztrák vagy német, az
mostanában az osztrák-német harc-
modorában folytatják a magyar parla-
mentben. Nem mintha az osztrák-németek
találták volna fel az obstrukció kétélű
fegyverét. Hiszen alkalmazták azt már
nálunk is több-kevesebb sikerrel; hogy
csak két példát említsünk: a véderővita
és a Szapáry-féle közigazgatási reform-
javaslat idejében. De szó ami szó, ha
májusban a Reichsrath németjei nem csinál-
nak obstrukciót, ha nekik nem sikerül
lehetetlenné tenni az osztrák képviselőház
tanácskozásait, akkor a mi szélsőbali
magyarjainknak bizonyára esztük ágába
sem jut ahhoz az utolsó fegyverhez
nyulni.

Látták, hogy Bánffy báró táborán
ki nem fognak se gunnyal, se szépen
csengő szóval, se csöfögéssel. Érezték,
hogy az ellenzéki nimbus kiveszőben
van, a szabadelvű kormányt és pártjának
tekintélye pedig egyre növekszik.
Elkeseredésükben tehát mi telhetett tőlük
más, mint az agyonbeszélés, a terrori-
zálas, az obstrukció szándéka.

Minden más esetben, amikor valamely
ellenzék akár mirőlünk, akár egyebtől
erre a kétségbeesett taktikára vetemedett,
a siker sokkal nagyobb reményével és a
belesülés sokkal kisebb veszélyével tehette
ezt, mint jelenleg a magyar opposzió.
Ma a kormányt oly erős, hogy semmi-
féle ellenzéki fufang vagy erőszakos-
kodás nem tudja egy pillanatra se
megingatni. Erős a párt nemcsak szám-
szerint, hanem belső tartalommal és nép-
szerűségben is. Különösen a szabadelvű
párt jelen népszerűségével jó lesz ideje-

korán számolni a rakoncátlanokéknak.
A sokat szidott 16. §. ellen tudunkkal
még egyetlen egy törvényhatóság vagy
politikai testület sem irt föl az ország-
gyűléshez.

Senki sem látja benne a sajtó-
szabadságnak, ennek a pártkülönbség nél-
kül minden magyar által féltékenyen
őrzött nemzeti kincsnek megsértését. Min-
denki szükségét érzi ellenben annak, hogy
a magánbecsületet bizonyos laposkákknak
a sajtószabadsággal visszaélő tulkapásai
ellen meg kell védelmezni. Ha a tiszt-
ságos sajtót megóvjuk attól, hogy a közön-
ség egy kalap alá vonja őt az egyéni
becsületben gázoló egyes zuglapokkal,
akkor a zornalisztika tekintélyét emeltük,
ami bizonyára sohasem nem lehet ártalmára
a sajtószabadságnak. A 16. §. ellen irányult
hajszának tehát semmi népszerű alapja
nincsen. Az obstrukció mögött jelen eset-
ben nem áll senki, akire támaszkodhat-
nának, sőt még az összes ellenzéki pár-
tok sem, mint a néppárt tegnapi nyilat-
kozatából kitétnik.

A Bánffy kormány egyre kapja
az ország minden vidékéről az üdvözlő
iratokat ama nemzeti vívmány alkalmából,
mely a tisztnevelési törvényjavaslatokban
le van téve. Meg vagyunk győződve, hogy
az ország közvéleménye épp oly impozáns
módon fog ellene tiltakozni, ha az ellen-
zék megmarad obstrukció szándéka mellett.
De nem hihetjük, hogy ezt a szerencsétlen
szándékát idejekorán meg ne másitaná,
látván, hogy a magyar nemzet tulnyomó
többségének a haszontalan vaklárma s a
parlament botrány nem kell, és tudatára
ébredvén annak, hogy Bánffy báró nem
az az ember, aki egy országos nagy töb-
ség élén állva, kemény visszatör-
lás nélkül hagyná a kisebbség terrorizáló
féktelenségeit.

Az alföldi szocializmusról.*

Nagybecskerek, június 10.

Érdekes broszúr jelent meg a napokban.
Jeszenszky Ignác kikindai ev. ref. lelkész
tollából került ki, ki az utóbbi hónapokban
sokat buzgólkodott azon, hogy a népet szóval
és tollal felvilágosítsa arról, mit szabad és mit
lehet követelnie.

A szerző a nép naiv gondolkodását jellemző
példákkal illusztrálja, hogy a nemzetközi szocia-
lizmus tanai a tömeg előtt teljesen ismeretlenek;
de az elégedetlen elemek elszántan csatlakoznak
azokhoz, akik sorsuk javításával foglalkoznak.

A szerző találóan adja a szocializmus
bölcseleti meghatározását.

A fajfentartás és fejlesztés munkájában
kellően nem érvényesült és fel nem használt erők
kitörése az. A társadalom bizonyos rétegeiben
koronként meggyülemlekednek a fel nem használt
erkölcsi és fizikai erők stultakoznak és neki-
törnek a fennálló rendnek, a melynek keretében
nem tudnak érvényesülni. Nemzetünk fejlődésé-
nek történetében legutóbb az 1848. évi esemé-
nyek gyakoroltak ily értelemben átalakító hatást.

A moderata Magyarország fejlődése újabb
kiváltságos osztály képződését idézte elő. A
nagybirtokosok és nagyipari vállalkozók előnyös
helyzetű kisebbsége mellett megrendült és elzül-
lésnek indult a kisbirtokosok és kisiparosok
nagy tömege stb.

A szerző N. Kikinda és Hódmező-Vásárhely
viszonyaiból vett példákkal mutatja ki, hogy
az újabb keletkezett paraszt nagybirtokok
minő felszívó munkát végeznek.

Pld. Vásárhelyen 107 paraszt nagybirtokos
kezében annyi földbirtok koncentráldott, mint
a mennyi 9662 kisbirtokos kezében van felaprózva.

* „Kialtó szó.“ Az alföldi munkásmozgalmak, mint
az egész társadalmi szervezet betegségének tünete. A mi
szocialis kérdéseink veleje. Az 1848. évi társadalmi ala-
kulás és az új kiváltságos osztály képződése. A kisbirt-
kosok és munkásosztály elzülése. A munka vagy munkás-
hiány kérdésének eldöntése. Irta Jeszenszky Ignác, Nagy-
Kikinda, kiadói nyomda.

A „TORONTAL“ tárczája.

Nézem, nézem . . .

Nézem, nézem, egyre nézem
A felhőket fenn az égen.
Barna színben lassan, lassan
Kavarognak a magasban.Régem nézem őket sirva.
S én Istenem, ki ne sirna?
Miért adott a teremő
Annyi but, mint az a felhő?A felhőnek mind a csöppje
Lehullott a szomszjas földre;
Kék az ég és újra tiszta,
Visszajött a kedve, vissza.Sok a felhő a szivemben
S nem lesz soha derültebben,
Mert a sirás s egy-egy álom
Én egyetlen boldogságom.

Czarina Sziárd.

Folt a napban.

A sárga bőrű, geniálisan felfésült hajú
udvari miniszter a legtisztelendőbb mosolylyal
jegyezte meg:

— Kilenc óra, fenséges uram.

A herceg megbizcszentette hatalmas fejét,
megigazitotta a félrecsuszott piros Waldemár szala-
got mellén s magas szép homlokán végigsimított
a kezével:

— Menjünk, gróf ur!

A gummival bélelt szárnyasajtók nesztelenül
pattantak fel előttük. A bársonykabátos, puha

gerinczű lakájok hihetetlenül meggörbülve haj-
longtak, míg csak el nem haltak könnyű lépéseik
a hosszú gót folyosóban. Az üvegfedelű perron
alatt várakozott a sárga selyembélésű Daumont
kocsi. A négy fekete orosz mén ünnepélyes me-
revséggel, modulatlanul vesztegelt, akárcsak a
caupaszkéjú lovászok rajtuk.

A kürtész felhangzott. A palota zenekar rá-
zendítette az új örömindulót, a melyet az udvari
karmester maga dirigált sápadt arccal és ideges
mozdulatokkal. A fáklátartók százai meglö-
begtették az izzópiros lángokat s a dél óta
várakozó óriási tömeg, mint valami láthatatlan
jeladásra, egyszerre tört ki zúgó, hatalmas örö-
kiáltásba. Az összefolyó hanghullámokat csak
pillanatokra szakította meg a fregattákról be-
hangzó százegy ágyulóvés doreje. A hófehér
egyenruhás délczag testőrök aranymarkolatos
kardja megcsillant a levegőben.

A kendők lobogtak, a sok ezer kék fehér
zászló tisztellettelenen meghajolt, a buzavirág és
margarét (a fejedelem kedvence virága) hullott
mindenfelé. A fekete, csillagtalan éjszakából, mint
valami bűvös, ezeregyéji látomány, emelkedett
ki a székváros fényben uszó épülettömege.

Az udvari fogat lassu, méltóságteles tem-
póban haladt előre. A fenséges ur erős vonásu,
olajbarna arcú, amelynek a büszke, családi
sasorr valami sajátos, kemény jelleget adott,
mely elmerültség szelidítette meg, egészen elhall-
gatott és hátradől a selyempárnák közé.

És mialatt a kezeivel jobbra-balra integetett
hű népeinek, az a jelenet jutott eszébe, mikor
husz év előtt egy hóviháros, zord téli éjszakán
egy vad tivornya mámorában a reszkető testőr-
kapitány halotthalvány arccal a fülébe sugta:
— A fenséges ur haldoklik.

A hivatalos melléklet nélkül.

Másnap átvette nagybátyja nehéz örökségét.
Az arany koronát, amely akkor nagyon sok
szomorúsággal, nagyon fekete árnyakkal volt
meghellelve. A pezsgős poharat összevonta, a
rózsákat eltiporta, megvált a puha, meleg ke-
retektől. Erős, munkabíró kézzel ragadta meg a
meglazult uralkodói gyepőket. Beteg elődje alatt,
aki utolsó éveiben a milliókat csupa bizarr, fan-
tasztikus lovagvárak építésére pazarolta el, pus-
tulásnak indult minden. Es ma — husz év mul-
tán — örömben, jólétben, gazdagságban uszik
az egész hercegség. Tudta, érezte, hogy ma az
általános öröm nem hazugság, a lelkesültség nem
szinlelés és a fény, amely mindenünnen feléje
árad, nem hamis.

Amerre csak nézett, a diadalkapuk tetején,
az ablakok tarka transparentjein, a világító-torony
ormán ott ragyogott millió apró gázlángból kombi-
nálva az „arany sziv.“ A legszebb epitheton, amelyet
fejedelemeinek népe adhat. Es amerre elhaladt az
udvari fogat, a köfalként álló néptömeg a leg-
mélyebb hálaérzettel sugta mindenütt:
— Az arany sziv! Legyen megáldva min-
denkor!

Valami jóleső meghatottság, édes megelé-
gedés melegítette fel öreg szívet, amelynek az
uralkodói ezer gond között mindeddig nem volt
ideje ilyesmire.

Nézett, hallgatott, gondolkodott. Amint a
belső város romantikus, ódon házaktól környezett
piacára fordultak be, a dinastia alapítójának
ércszobra tövében, gyűgyögő gyermekhang ütötte
meg a fülét. Fehérruhás, anyjába kapaszkodó
gyermekleány volt.

— És a Hófehérke? Hol a Hófehérke mama?
Egy pillanatra elsötétült a nagy fényesség
szeme előtt és a gyenge mosoly elhalt az ajakán.

Vagyis a nagybirtokosok 1% a dominál az elzúllott 89% kisbirtokos felett.

Felsorolja az okokat a melyek a kisbirtoktesteket teljesen felaprózzák s felszívják az újabban képződött nagybirtokokba.

A kis gazdát a nagy állami adó, közszégi, visszabályozási járulékok, e mellett az egyoldalú gazdálkodás s a föld jövedelmével arányban nem álló kölcsön terhei végromlás lejtőjére vitték.

A kis gazda osztály pusztulása, a föll elaprózása lesüllyeszti a kisbirtokos gyermekeit a napszámosok közé.

Normális viszonyok között a jóra való munkának termelővé kellene magát felküzdenie, de ez ma már képtelenség. A munkás nép nem apad, de folyton szaporodik a kisbirtokosok pusztulásával.

Ez a munkáskérdésnek sarkpontja.

Magának a munkásnép helyzetének ismertetésével a szerző nagy részletességgel s önálló alapon foglalkozik. Nem a sablonos statistika, hanem egy egészen új rendszer alapján állapítja meg a mezei munkakereslet és munkakínálat viszonyait s az összes mezei munka értékét és megoszlását törvényeit. Alapul veszi a birtok megoszlást s pedig Nagy Kikinda birtokosai birtoknagyság szerint a 12. kategóriába osztva megállapítja, hogy minden birtoktest évszakonként és a mezei munka neme szerint hány munkást, mennyi időn át foglalkoztat.

Ezekből kitűnik, hogy N. Kikindán, s mondhatni, az alföldön hasonlóképpen: tavasszal 38 napon át, nyáron 22 napon át, ősszel 28 napon át, egy évben összesen 88 napon át nyer foglalkozást az összes munkásnép.

Ezen munkaidőn kívül átlag 48% nyer mezei munkát.

Igy érthető, hogy főleg nyáron, az egyszerre meginduló s felfűszerezett aratási munkában sok helyen munkahiány mutatkozik, de 22 napra terjedő főmunka után már munkahiány van, mert a javarészt kalászos termés letakarításával megszűnt a nagy munka.

Az egyoldalú és koncentrált mezei munka következtében csekély időre terjed a munkás keresete és foglalkozása, ami erkölcsi szempontból is veszedelem.

A szerző tisztában van azzal, hogy a munkásnép egy része ma meg nem engedhetetlen, de van egy tekintélyes százalék, a melyet bölcs, humánus intézkedésekkel meg lehetne nyernünk támaszul.

Igen, a Hófehérke! Hol a Hófehérke? A Hófehérke otthon van a néma, csendes várban. Jobb, hogy nem látja a nép, amely jobban bálványozza, mint hajdan a magyar Erzsébetet alattvalóság. Mert most igazán reáillik a becéző név, amelyre a közszeretet keresztelte. Fehér, hideg, szomorú mint a hó. És fogy, egyre fogy mint a tavasszi hó a napsugarak olvasztó melegében.

És a harangok ünnepélyes zugása, a szakadatlan éjlenmoraj, a vakító fényesség közepette, egyszerre valami fekete, mély szomorúság borult a szívére.

Látta édes szép gyermekét lehajolt fövel, csüggedten állani előtte, míg ünnepélyes hangon elmondja neki:

— Szeretett császárnk öcsöcsé kezdet akarja.

A rózsaszínű argyalarcz akkor először vált halálos fehérre. A két kacagó barna szem vízbe borult. Néma, fájdalmas kérdés csillogott bennök. Ő megértette.

— A grótot elfeledjük, édes gyermekem. Akik koronával születnek, azok a szív jogairól lemondanak. Ez a frigy lesz népem boldogságának leghatalmasabb biztosítéka. Pihenhettek ezután és nyugodtan dőhetnek síromba.

Hófehérke mosolygott. Nincsen síró arcz fájdalomabb, mint ez a mosolygó volt. A marttyrok vörző glóriája sugározta be szelíd arczát, mielőtt lassan, ünnepélyesen, mint egy bibliai szűz, meghajtotta szőke fejét.

— Jó lesz, atyám.

És azóta fehér Hófehérke. És egyre fehérebb, egyre sápadtabb, egyre légiesebb. Valami titkos, csodálatos fény rezeg a szemében, amely félelembe ejti. Valami büszke, félelmes határozottság csillog benne.

A legszükségesebb teendőknek tartja a szerző a következőket:

A kisbirtokos osztály terheinek csökkentése, a súlyos jelzálogos kölcsönöknek olcsóbb hitellel való pótlása stb. Ez az intézkedés visszahatna a munkásnépre is, mivel nem veszélyeztetné őt az elzúlló kisbirtokosnép versenye a munkakeresletnél.

A munkásokra nézve szükségesnek véli, hogy a társadalom s hatóságok támogatásával előmozdítottassék azok szövetkeztetése törvényes keretben.

A munkabér s idő megállapítására általános elvek mondandók ki: megállapítottassék a munkabér minimuma, a melyen alul a munka alku tárgya ne lehessen; a munkaidő megrövidíthető, főképp nyáron hosszabb napközi pihenőkkel.

A mezei munkás állandó otthonhoz jusson, gyermekei megkíméltessek a korai kényszerítő munkától.

A nép vállalkozási haljama fejlesztessék. Nevezetesen a termelő lépjen ki az egyoldalúságból, hogy a feldolgozó munkáselem is többoldalúvá legyen.

A nép terjeszkedési képessége mozdítottassék elő okoszerű telepítések által. Ennek eredménye volna a felesleges munkaerő levezetése, a földbirtok megoszlásának előmozdítása.

A munkások biztosításáról gondoskodjunk: baleset, betegség s aggkor napjaira. A szerző mindezeket egy röpirat terjedelméhez képest részletesen fejtegeti.

Terveivel a torontáli gazdasági egyesület is komolyan foglalkozott.

Az érdekes, mély tanulmányra valló munkát az e kérdéssel foglalkozók különös figyelmébe ajánljuk.

HIREK.

Tájékoztató.

Június 10. Dimitrievics Pál jubileuma.
Június 13. Romai katolikus hitközségi közgyűlés.
Június 14. A szőnyeggyár közgyűlése.
Június 14. Közigazgatási bizottság.
Június 19. Műkedvelői előadás és hangverseny.
Június 20. Kerti ünnepély.

A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— A millenlumi végrehajtó bizottság jun. 15 én d. u. 4 órakor ülést tart a főispáni kis teremben.

— Bérálás az egyházmegyében. Június hó 12 én folytatódna az egyházmegyében megkezdett pünkösdi bérálások. Együttal ugy Dessewffy Sándor megyés püspök, mint Németh József főlész. püspök egyszerre bérál különböző községekben. A megyés püspök utja a következő:

— Megteszem, de meghalok.

Es azóta olyan nehéz fején a korona. Hiszen csak egy pár szavába kerülne! . . .

— Szeresd akit szeretsz! Legyen a koronám egy ragyogó ékkövel szegényebb és a szívem egy mérhetlen boldogsággal gazdagabb. A tiedével, gyermekem.

De a fejedelem nem tudja kimondani azt, amit az apa sug neki.

A kocsi visszaérkezett az üveges perron alá. Fáradtan, setét arccal szállott ki belőle. A szárnyasajtók újra nesztelenül feltáruktak és a selyemkabátos lakájok újra hajlongtak előttük. A fehér erkélyterembe mentek.

A sárga bőrű, sovány arcú udvari miniszter újra mosolygott:

— A nép fenségedet még egyszer látni óhajtja. Talán egy pillanatra az erkélyen . . .

Kiment. A zenekar trombitái harsogtak, az ágyuk dörögtek, a harangok kongtak a harmincz toroncyban és a nép szenvedélyes lelkesültségében tombolva hangoztatta:

— Aranyaszív . . . aranyaszív! Milyen nagy, milyen nemes, milyen félséges!

Befordult a félhomályos kristályterembe. A falak sötét bársonyából, mint valami megelenült márvány szobor, lehajtott fövel, szelíd mosolygással lépett eléje halavány gyermeke. Kis, puha ajkát rászoritotta nagy, csontos kezére.

Az óriási tükörablakokon átszűrődött a tömeg szünni nem akaró magasztalása:

— Milyen nagy, milyen nemes, milyen félséges!

És benn a szívében egy komor, panaszos, szemrehányó hang félelmesen zugott át az örömrivalgáson:

— Es milyen szívtelen!

Munkácsy Kálmán.

június 13 án Kis Zombor és 14 én Német Csanád. 22 én, kedden Pancsován 8 órakor szentmise, utána a fiuk bérálása. 23, szerdán Pancsován 8 órakor szentmise, utána a leányok bérálása. — Délután $\frac{3}{4}$ órakor indulás vaspályán Verseczre, onnan este $\frac{7}{8}$ órakor Temevárra. Németh püspök bérálási utja a fehértemplomi esperesi kerületben a következő: 12 én Temeváról délelőtt $\frac{3}{4}$ órakor indulás vaspályán Nagy-Becskerekre, onnan délután 4 órakor Rudolfsnadrára. 13 án, vasárnap Rudolfsnadrán 7 órakor szentmise, bérálás; 10 órakor indulás Perlaszra, hol 9 órakor tartandó istentisztelet után bérálás. — Délután fél 4 órakor indulás Oppovára. 14 én Oppován 7 órakor szentmise, bérálás; 9 órakor indulás Glogonba, hol szentmise után bérálás. — Délután 5 órakor indulás Almásra. 15-én Almáson fél 8 órakor szentmise, utána bérálás. — Délután 4 órakor indulás Sztarcsovára. 16-án Sztarcsován fél 8 órakor szentmise, utána bérálás. — Délután 5 órakor indulás Homoliczára. 17 én Urnappja: Homoliczán 7 órakor szentmise, ünnepélyes körmenet, bérálás. — Délután 5 órakor indulás Bresztovácra. 18-án Bresztovácson 7 órakor szentmise, bérálás.

— A keskenyvágányu vasut. A mai nappal a nagybecskereki városi vasut megvalósulása is egy lépéssel előrehaladt, amennyiben ma tartották meg a keskenyvágányu vasut közigi pótbéjárását. Az értekezleten részt vettek: Képesy Arpad min. segédutkár, Bene György főmérnök, Réczey Gyula, a torontáli h. é. vasutak igazgatója, Mátéffy mérnök (a földmívelésügyi min. képviselőjében), Vékey és Antony főmérnökök a M. A. V. képviselőjében s végül dr. Grandjean polgármester, dr. Végh v. ügyész és Weiss Gyula v. mérnök Nagybecskerek városának képviselőjében. A keskenyvágányu vasut, a mai értekezleten történt megállapodások szerint végig fog menni a Hunyady-utcán; a Lucsics-féle gőzmalomtól száz méterrel feljebb áthidalják a Bégát s ott vezetik a vasutat a Temevári utcába.

— Esküvő. Ok a József kevi szőlősi nagybirtokos a napokban tartotta esküvőjét a temesvári gör. kel. szerb székesegyházban néhai dr. Stefanovics Sándor volt városi főorvos leányával Vera kisasszonnyal. Az esketést Sztanits Kuzma főesperes végezte, Zvekics György protodiakon segédlete mellett. Az előkelő násznép impozáns felvonulása festői szépségű látványosságot nyújtott.

— Műkedvelői előadás és hangverseny. Az e hó 19 éa szombaton a református templom részére beszerzendő harang javára tartandó estély műsora a következő: 1. Nyitány, Doppler F. „Ilka“ cz. dalmüvéből, előadja a nagybecskereki műkedvelői zenekar. 2. „Isten hozott“, Goll Jánostól, éneklí a férfiak. 3. Souvenirs de Mozart Alardtól, hegedün játssza Tolveth Anna k. a. zongorán kíséri Rippka Armin ur. 4. Dalok, éneklí Nocker János ur, zongorán kíséri Rippka Armin ur. 5. Honfidal, Gaál Ferencztől, előadja a férfiak. 6. A rablógylkos. Edm. About 1 felvonásos vígjátéka, előadják:

Pérard Eugénia	Jokly Irma k. a.
Ducamp Alfréd, festő	Boróczy Dező ur.
Lecoincheux, államügyész	Kupuszárovcics Jenő ur.
Angelika, szobaleány	Gopcsa Róza k. a.
Jean, kertész	Szalaváry Ede ur.
Csendőrt aliszt	Rigó István ur.
Első	* * *
Második	* * *

Jegyek előjegyzését ez előadásra Boróczy Dező ur (megyeházban) fogad el következő helyárrakkal: családi páholy 8 frt, alsó páholy 6 frt, I. emeleti páholy 5 frt, földszinti zártzék 1—6 sorban 1 frt 50 kr., 7—12. sorban 80 kr. A többi helyek árai a rendes színházi árak s jegyeket ezekre csak aznap a pénztárnál adnak ki. A családi páholylyal 4, az első és közép páholylyal 3—3, az első hat sor zártzékével 1—1 bálí jegy jár.

— Deschán alispán ügye. A „D. K.“ írja: A temesvári ellenzéki lapok, melyek egyébiránt nap-nap után hol hosszabb, hol rövidebb cikkekben tárgyalják a hivatalától felfüggesztett alispán ügyét, ma olyan leleplezésforma közleményt tálnak olvasóik elé, mely a közvélemény helyes tájékoztatása érdekében szó nélkül nem hagyható. Az érintett közlemény szerint bizonyos oldalról pressziót gyakorolnának Deschán alispánra, hogy az ellene felhalmozódó vádanyag elől térjen ki és kérje nyugdíjaztatását. Ezzel szemben mi biztos forrásból értesültünk, hogy a dolog jelenlegi stádiuma és az utóbbi időben felmerült komplikációk teljesen kizárják mind azon kételyeket, melyek az alispán ügyének elintézésére nézve eddig netán fenforogtak. Ezen,

itt csak oly te menete megold

niszter helység jából, ságokn E szer közül a Becsker

hány ga s hánya nagyobb hogy a néhány eredt a tén a

Ottó, a növendé volt, ho büntetés aranyos sággal nagyon az ő a vágyak kába, a játszott, elég az nyából. s fekete katonát visszavis sarokba mást ie katonáva hat éven

— A már közü ről s az ő után száu sziget, de ság, mert Csakhogy laiban lét egy virág mert a le közlekedé sziget viz Orsovára.

Ami tartanak, méren, czialisták kében, a kevesebb dozatul latának.

A de járták b agyonütő azonban megerőst az első b alispánho mazza:

M a Dani legelőn cséplőg ellenére fegyver csendt menekt

Dr. I rögtön je egy félóra külön vo ispánnal ügyész és A de sitónk a k

itt csak általánosságban érintett körülmények oly természetűek, hogy az ügynek nyugdíjba menettel általi vagy más hasonló módon leendő megoldása lehetetlennek látszik.

— **Tilos a házalás!** A kereskedelmi miniszter az ország területén a házalás alól kivett helységek névsorának hiteles összeállítása céljából, illetve kiigazítása végett megküldte a hatóságoknak a házalás alól kivett városok névsorát. E szerint a miniszternél a délvidéki városok közül a következők vannak nyilvántartva: Nagy-Becskerek, Nagy Kikinda, Temesvár, Versecz.

— **Eső.** A jó Isten a megmondhatója, hogy hány gazda várta az idén remegve Medárd napját s hányan sóhajtottak fel, mikor elmúlt minden nagyobb kalmitás nélkül. Csak hogy úgy látszik, hogy a reakciója most következik be, mert a néhány napig tartó szép idő után ma újból megereedt az eső s hogy mikor ér véget, annak szintén a jó Isten a megmondhatója.

— **A kis katoná szökésben.** Wortzföld Ottó, a szegedi közös házi ezred kis zenészenvendéke olyan jámbor arcú fiatal emberke volt, hogy ha valami kihágást követett el, még büntetni is alig merték. A 16 éves fiúcska, ki aranyzóke hajával és szelid kék szemével valóssággal hipnotizálta a főlebbvalóit, egy idő óta nagyon szomorú lett. Ki tudja, mi bánthatta meg az ő ártatlan gyermeki szívét; talán visszavágyakozott abba a csöndes csehországi falucskába, ahol napsugaras délutánokon a porban játszott, vagy eszébe jutott az édes anyja, — elég az hozzá, hogy tegnap éjjel eltűnt a kaszárnyából. Előbb azonban levetette a katonai ruhát s fekete polgári öltözetet vett fel. A szegény kis katonát most országjáró körözik s ha elcsipik, visszaviszik a kaszárnyába, hol bizonyára a sarokba fogják állítani büntetésből, mert mi mást is lehetne egy szelid képű, kék szemű katonával tenni, aki még hozzá csak tizenhat éves!

— **A senki szigete.** Ki ne álmódzott volna már közülünk a senki szigetéről, az édes Noémiről s az ő földre varázsolt paradicsomáról! Jókai után számtalan poéta énekelte meg azt a kis szigetet, mely messze fekszik az emberek lakásától, de a hol nagyobb, zavartalanabb a boldogság, mert a mindenható szerelem tanyázik rajta. Csak hogy mindez képzeletben, bohó poéták da laiban létezik csupán, mert Ada Kaleh jelenleg egy virágzó török-telep. Azaz csak volt virágzó, mert a legutóbbi árvíz annyira előntötte, hogy a közlekedés több helyen lehetetlen s az egész sziget víz alatt áll. A lakosságot átszállították Orsovára.

Zendülés Eleméren.

— június 10.

Amitől beavatott helyen hetek óta tartanak, ma bekövetkezett: Szerb-Eleméren, az elbutított és fellázított szocialisták utóbbi időben híressé vált fészében, a nép megbontotta a rendet s nem kevesebb, mint négy emberélet esett áldozatul a fanatizált tömeg vad indulatának.

A délelőtti folyamán különböző hírek jártak be a várost. Négy, sőt nyolc agyonütött csendőrrel beszéltek, anélkül azonban, hogy e rémhirt hivatalos helyről megerősítették volna. Déli egy órakor jött az első hivatalos értesítés dr. Dellimanich alispánhoz, mely a következőket tartalmazza:

Ma négy csendőr a Szerb-Elemérről a Daniel Augusztus pusztájára a babatói legelőn átvonuló uton a Lövy-féle gőzcséplőgépnél az ott összecsendült nép ellenére utját nyitandó kénytelen volt fegyverét használni. Két ember és két csendőr elesett, a másik kettő egy házba menekült. A nép széjjel ment.

Dr. Dellimanich alispán az esetről rögtön jelentést tett a belügyminiszternek, s egy félórával később egy század katonával külön vonaton kiment Elemérré. Az alispánnal együtt mentek dr. Góth kir. ügyész és Illiczky vizsgálóbíró.

A délután folyamán kiküldött tudósítók a következőket jelentette táviratilag:

Elemér, jun. 10. (Feladatott délután 4 óra 55 p.) Az agyonütöttek nevei: Walt-herrn Ferencz őrsvezető és Ágoston Béla csendőr. Mindketten iszonyuan el vannak éktelenítve.

A vérengzésről a következőket sikerült megtudnom:

Mikor a csendőrök azon igyekeztek, hogy a kiviendő gép részére helyet csináljanak, mintegy 600 ember körülvette a négy csendőrt s ásókkal megkapákkal igyekezett azokat visszatartani, kik a gépet tovább vinni akarták.

A csendőrök végre is kénytelenek voltak fegyverükhöz nyulni s két embert le is lőttek. A féktelen tömeg erre kegyetlen módon neki támadt a csendőröknek s kettőt a szó szoros értelmében agyonütött, míg a másik kettő egy parasztházba menekült. A nép látván, hogy a másik két csendőr ilyen formán megmenekül, fel akarta gyujtani a házat, de a józanabb rész visszatartotta őket e szándéktól, mert a házban egy kis gyermek is van.

A délután folyamán kihallgatták azokat, kiknek a szörnyű merényletben főreszüik van. A főczinkos Miladin Milosev.

Eddig több mint 20 embert tartóztattak le.

A község most már csendes. Férfit alig látni az utcán.

Legujabb hírek.

A királynő Schwalbachban.

Bécs, június 9. Erzsébet királyné ma reggel Schwalbachba érkezett. Tegnap este Kisszingenben egy óra hosszáig sétált, aztán gyalog ment a pályaudvarra, a hol a közönség hoch-kiáltásokkal bucsuzott el tőle. Schwalbachban a királyné kívánságára nem volt hivatalos fogadás.

A béke.

Athén, június 9. Az Akropolisz szerint a hatalmak konstantinápolyi képviselői képtelenek volnának arra, hogy a béke alapvonalairól megegyezésre jussanak, a minek állítólag az volna a következése, hogy a béketárgyalásokat hitelen megszakították. Az Akropolisz jelentése bizonyos nyugtalanságot kelt Athénben és általános az a benyomást teszi, hogy a konstantinápolyi tárgyalásoknál csak az általános alspelveket állapítják meg s azután Török- és Görögország dolga volna, hogy a tárgyalásokat közvetlenül érintkezés útján fejezzék be.

Konstantinápoly, jun. 9. Jó forrásból vett értesülésem szerint a hatalmak a következő engedményeket hajlandók Törökországnak tenni: Öt millió font garantált hadikárpótás; az eddig tervezettnél megfelelőbb és Törökországnak kedvezőbb határkiigazítás; a kapitulációk érvényben maradnak ugyan a görögök javára, de Törökországban a görög igazságszolgáltatás a viszonyoknak megfelelő gyökeres átalakuláson fog keresztül menni. A török kormánykörök nagyon kedvezően itélik meg a hatalmaknak ezt az előzékenységét s azt hiszik, hogy ily körülmények között nem lesz nehéz dolog a békét megkötni.

Zsidóüldözések.

Lemberg, június 9. Schodnicából azt telegrafálják, hogy a zendülők a zsidóknak valamennyi boltját és lakását elpusztították és még a zsidó gyermekeket is bántalmazták. Eddig negyven munkást fogtak el. A zsidó lakosságban nagy pánik van, majdnem valamennyien családjukkal Drahobiczba és Boriszlávba menekültek.

Lóvasutások sztrájkja.

Bécs, június 9. A lóvasutak összes vonalán ismét megkezdődött a közlekedés. Az igazgatóság elfogadta a munkások azon feltételét is, hogy a sztrájkolás miatt egyetlen munkást sem bocsát el.

Munkások szerencsétlensége.

Pétervár, jun. 9. A tveri hajógyárban ma nagy szerencsétlenség történt; a téglagyár kéménye lezuhant s három munkás azonnal, öt pedig a kórházba való szállítás közben meghalt.

A képtolvaj.

Budapest, június 9. A bécsi országos törvényszék e hónap huszonharmadikán fog törvényt látni Lenkei Béla dr.-nak, annak a fiatal budapesti orvosnak a bűnperében, aki az Esterházy-képtárból s később Cernin gróf bécsi képtárból két-két értékes festményt lopott. A budapesti lopás dolgában a rendőrség tegnap fejezte be a nyomozást s az iratokat a királyi ügyészség elé terjesztette.

Bombamerénylet.

Barcelóna, jun. 9. Ismeretlen tettes bombát dobott egy községi tanácsnok háza elé. A merénylet nagy kárt okozott. Az ijedség iszonyu volt. A tett valószínűleg személyes boszu műve.

Villámcsapás egy löpörgyárba.

München, jun. 9. Rosenheimban, vihar közben a villám lecsapott az István-templom melletti löpörgyárba. Száz mázsa lőpor fölrobbant. Tizenegy épület összeomlott és több erős fa tövestül kiszakadt a földből a robbanás következtében. Rosenheimban, mely egy óra távolságra és az István-templomban, mely két kilométernyire van a gyártól, a légnyomás az összes ajtókat és ablakokat kitepte sarkaikból és bezúta.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése június 10-én.)

Budapest, június 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma folytatta a bűnvádi eljárás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását, az ellenzék obstrukciója mellett.

Az ülés végén az elnök bejelentette, hogy a Ház hétfőn megkezdí a katonai javaslatok tárgyalását.

A király mint dédapa.

Budapest, június 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Znaimból telegrafálják, a király unokája, Seefried bárónó egészséges leánygyermeknek adott életet. A keresztelés hétfőn lesz.

A reichsrath.

Budapest, június 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a reichsrathot szeptemberben fogja a király zsszehívni.

A delegációk.

Budapest, június 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi hírek szerint a delegációkat októberben hívják össze.

Dimitrievics Pál jubileuma.

Török-Kanizsa, június 10. (A „Torontál” ered. távirata.) Dimitrievics Pál, községünk szeretett jegyzője, ma ünnepelte 25 éves szolgálati jubileumát, mely alkalommal az egész megyéből összesereglettek barátai és ismerősei. 10 órakor a község házában diszközyüist tartottak, melyen egyhangulag elhatározták, hogy a jegyzőnek a község körül szerzett érdemeit jegyzőkönyvileg megörökítik. Az előjáróság ezüst tintatartót, órával és gyertyatartókkal, kartársai pedig ezüst kelyhet nyújtottak át az ünnepeltnek. A községi képviselő-testület testületileg részt vett ezután a kath. és gör. kel. templomokban tartott istentiszteleten, mely után a jegyzői egylet, a szerb egyház, az olvasókör és számos egylet megbízottai üdvözölték az ünnepeltet. Egy órakor ünepi lakoma volt, este pedig táncmulatsággal fejezik be a szép ünnepélyt. Rónay főispánhoz a gyűlésből megleghangu táviratot intéztek.

A tőzsdéről.

Budapest, június 10. (A nbecskerei Lloyd társulat távirata.) Kötöttet buza őszire 7.78—79, buza júniusra 8.25—30, tengeri julius-augusztusra 3.97—98, őszire 4.03—05, zab 5.34—36, repce 11.05—15. Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt élénk, a forgalom 35.000 mm., készáru 10—15 krral drágább.

